

JOUW MAANDELIJKSE BROK HONDENPLEZIER

WOEF

#679

Acupunctuur
bij honden

MAYA, GERED UIT
DE CHINESE
HONDENVLEES-
HANDEL

Westie

WIT EN WIJS

WOEF NR. 679 • AUGUSTUS 2020
BELGIË € 5,50 - NEDERLAND € 5,95

MAANDELIJKSE UITGAVE AFGIFTEKANTOOR HASSELT X

SPREEKUUR | BIJ DE DIERENARTS

Woef gaat op consultatie bij de dierenarts met een medische vraag.

Acupunctuur

Hekserij of helend? Er heerst veel onwetendheid over acupunctuur. Ja, het heeft iets met naalden te maken, dat weten we allemaal. Maar waarvoor wordt het toegepast en werkt het echt? We vragen het aan dierenarts Kiki Vleeschouwers.

We hebben er allemaal al eens over gehoord, maar wat is acupunctuur nu eigenlijk precies? 'Acupunctuur is een alternatieve behandelwijze die onderdeel uitmaakt van de traditionele Chinese geneeskunde', verklaart Kiki Vleeschouwers, dierenarts bij *Dierenkliniek VvD* in Berchem. 'Volgens de traditionele Chinese geneeskunde stroomt er energie doorheen het lichaam. Die energie, ook wel *qi* genoemd, volgt bepaalde routes. De verschillende "banen" die de energiestroom volgt, staan bekend als *meridianen*. Als je ziek bent of pijn hebt, is dat volgens de traditionele Chinese geneeskunde het teken dat er blokkades zijn in je energiestroom. Afhankelijk van op welke meridiaan en waar die blokkades zich bevinden, krijg je andere ziektebeelden. Bepaalde punten op de meridianen worden beschouwd als poorten naar de meridianen: de zogenaamde acupunctuurpunten. Door deze aan te prikken met een dunne naald, worden de blokkades weggenomen, zodat het lichaam weer normaal kan functioneren. Daar komt acupunctuur in een notendop op neer.'

METEN IS WETEN

Tot zover de verklaring van acupunctuur volgens de traditionele Chinese geneeskunde. Vleeschouwers beweert dat de Westerse geneeskunde deze behandelingswijze helemaal anders benadert, vanuit een wetenschappelijke kijk. 'Wij zijn anders opgeleid en willen *meetbare* resultaten zien. Uit een aantal dubbelblind gecontroleerde studies blijkt dat er wel degelijk *iets* gebeurt wanneer je acupunctuurpunten aanprijkt, bijvoorbeeld een betere doorbloeding, bepaalde lichaamseigen stoffen die worden vrijgezet en effect hebben op de plek die wordt aangeprikt of elders in het lichaam – bijvoorbeeld hormonen, ontstekingsmediatoren en humorale stoffen. Die lichamelijke veranderingen kunnen we meten via bloedonderzoek, biopsie enzovoort. Het gaat om veranderingen die *niet* optreden als je zomaar lukraak in het lichaam een punt aanprijkt. Vermoedelijk hebben de acupunctuurpunten een grotere variabiliteit in elektrisch potentieel.'

HET PLACEBO-EFFECT

Dierenarts Vleeschouwers past al vijftien

jaar acupunctuur toe als aanvullende behandelingswijze bij haar patiënten. Het begon allemaal met een collega die een opleiding tot acupuncturist volgde. 'Ik dacht: ja, daar gaan we... een beetje *hocus pocus* met naalden', herinnert Vleeschouwers zich. 'Ik stond er enorm sceptisch tegenover. Maar ik begon zijn patiënten te volgen en was verbaasd van de resultaten die mijn collega behaalde.'

'Op de diergeneeskundige faculteit van Wenen is acupunctuur een verplicht vak'

In tegenstelling tot bij hun baasjes, kan er bij dieren geen placebo-effect optreden. 'Of ze nu een naald in hun huid krijgen voor een vaccin of voor een acupunctuur-

behandeling, ze kennen het verschil niet en koesteren geen verwachtingen. Honden gaan zich dus niet beter voelen omdat ze dat verwachten. Ze voelen zich beter of niet punt.'

In die vijftien jaar is er veel veranderd. Vleeschouwers merkt dat hoe langer hoe meer hondeneigenaars geïnteresseerd zijn in de alternatieve behandelwijze. 'Ik krijg ook steeds meer patiënten doorgestuurd.'

TIJDEN VERANDEREN

Hoewel acupunctuur de laatste jaren pas aan populariteit wint bij ons, wordt het in China al langer toegepast. 'Meer dan drieduizend jaar', beweert Vleeschouwers. Acupunctuur raakt steeds meer geïntegreerd in de diergeneeskunde. In sommige landen is de behandelingswijze er intussen in geslaagd om haar geitenwollensokkenimago af te schudden. 'Neem bijvoorbeeld Oostenrijk: op de diergeneeskundige faculteit van Wenen is acupunctuur een verplicht vak. Alle studenten diergeneeskunde leren acupunctuur.'

Iedereen die dat wil, kan zichzelf in ons land een acupuncturist noemen en mensen behandelen met naalden. Al bestaat er een beroepsvereniging waar je enkel kan tot toetreden als je een welbepaalde vooropleiding (arts, kinesitherapeut, vroedvrouw of verpleegkundige A1) én een opleiding tot acupuncturist hebt gevolgd. 'Ook binnen de diergeneeskunde bestaat een officieel erkende acupunctuurvereniging: BEVAS

'Enkel dierenartsen mogen acupunctuur toepassen in België'

(Belgian Veterinary Acupuncture Society), een onderdeel van IVAS (International Veterinary Acupuncture Society). Enkel wanneer je een diploma diergeneeskunde op zak hebt, kan je de cursus diergeneeskundige acupunctuur volgen', vertelt Vleeschouwers. 'In België kan je hond dus enkel bij een dierenarts terecht voor een acupunctuurbehandeling.

MINDER MEDICATIE

Volgens Vleeschouwers kan acupunctuur toegepast worden bij verschillende aandoeningen en ziektebeelden. 'Al gebruik ik het vooral bij orthopedische problemen, gaande van heupdysplasie, artrose en knieproblemen tot verlamningsverschijnselen, spierproblemen en discus hernia', verklaart ze.

Acupunctuur wordt ook ingezet bij andere aandoeningen. 'Denk bijvoorbeeld aan problemen met de luchtwegen, maagdarmproblemen – zoals obstipatie en krampen – en epilepsie', illustreert de dierenarts.

Soms wordt acupunctuur beschouwd als aanvullende behandeling, soms als enige

behandelingsvorm. 'Voor patiënten met een chronisch probleem, zoals artrose, kan acupunctuur een verlichting van de pijn geven en ervoor zorgen dat de patiënt minder klassieke medicatie nodig heeft. Dat maakt acupunctuur zeer waardevol voor zulke patiënten.'

VERSCHILLENDE PATIËNTEN

In de praktijk behandelt Vleeschouwers verschillende soorten patiënten met acupunctuur. 'Ik zie veel honden met orthopedische problemen, bijvoorbeeld acute letsels en revalidatie na operatie, maar ook honden die niet meer geopereerd kunnen worden.'

Een tweede groep zijn de geriatrische honden. 'Ik vind het ontzettend dankbaar werk om zulke patiëntjes te behandelen. Met acupunctuur kan je het leven van oudere honden comfortabeler maken. Voor hondjes die bijvoorbeeld moeilijk recht geraken is het echt een meerwaarde dat ze af en toe een boost krijgen.' Tenslotte krijgt Vleeschouwers ook sporthonden over de vloer, die ze met een acupunctuurbehandeling in topconditie probeert te krijgen. 'Daarbij stimuleer ik bepaalde punten voor de gewrichten en pezen.'

Hoe vaak een hond moet langskomen, hangt af van geval tot geval. 'Acute problemen vereisen vaak twee à drie behandelingen per week, terwijl sommige chronische patiënten goed zijn met een maandelijkse of tweemaandelijks sessie.' Een behandeling kost rond de 45 euro. 'In het begin raad ik aan om een drietal sessies kort na elkaar in te lassen en achteraf kritisch te evalueren. Als er nauwelijks of geen verschil te merken is, laat ik de hond natuurlijk niet eindeloos terugkomen. Is er wel verbetering, dan blijven we de behandelingen verderzetten tot er stabilisatie optreedt. Als de eigenaars nadien bij de eerste tekenen van achteruitgang meteen aan de alarmbel trekken, is het vaak zo dat ik hun dier met één à twee sessies weer op de been krijg.'

VEILIG?

Baat het niet dan schaadt het niet? De uitdrukking gaat alleszins op voor acu-

punctuur. 'Het is een zeer veilige behandeling', verklaart Vleeschouwers. 'Er wordt met steriele wegwerpnaalden gewerkt om infectiegevaar te elimineren. Behalve onkunde van de acupuncturist, zijn er geen gevaren aan de geneeswijze verbonden. Het is mogelijk dat sommige honden na de eerste sessie een dag of twee een beetje uit hun doen zijn, maar dat is van voorbijgaande aard.'

Een van de vragen die een acupuncturist wellicht het vaakst voorgeschiedt krijgt, is: Doet het pijn? 'We werken met zeer fijne en flexibele naaldjes. Honden reageren zelden op het inbrengen van de naalden. Bij het aanprikken kan het zijn dat sommige dieren even opschrikken, maar eens de naald goed zit, doet het geen pijn. Je kan het niet vergelijken met een vaccin, dat gebeurt met een veel dikkere naald.'

GEDULD

De effecten van acupunctuur klinken veelbelovend. Toch is deze behandelwijze niet voor iedere hond weggelegd. 'Het is belangrijk dat de patiënt geduld heeft en een tijdje kan stilzitten', waarschuwt Vleeschouwers. 'De naalden moeten op de juiste plek terecht komen en moeten daar ook een tijdje blijven zitten: afhankelijk van de aandoening zo'n tien minuten tot een half uur. Het is niet de bedoeling dat de hond daarmee gaat rondlopen. Bij hele zenuwachtige honden kunnen de naalden door de beweging van de spieren naar buiten gewerkt worden, en dan heeft de behandeling uiteraard geen effect. Gelukkig lukt het bij de meeste honden wel: zo'n 95 procent van mijn patiënten laat het goed toe.'

ALTERNATIEVEN

Voor viervoetige patiënten die niet goed blijven stilzitten, bestaan er alternatieven. 'Tot hiertoe hebben we het gehad over *dry needling*: hele fijne naaldjes die worden ingebracht op de acupunctuurpunten, maar er bestaan verschillende soorten acupunctuur', weet Vleeschouwers. Een eerste alternatief is *laseracupunctuur*. 'Daarbij worden de puntjes geprikkeld door een laserstraal. Dat gaat veel sneller dan met naalden en is dus een optie voor zenuwachtige honden die niet lang kunnen stilzitten. Een tweede alternatief is de zogenaamde "natte methode". Er wordt dan een natuurlijk, ontstekingsremmend product geïnjecteerd ter hoogte van de

acupunctuurpunten. Andere varianten zijn elektro-acupunctuur, waarbij er stroomimpulsen doorheen de naalden worden gestuurd, moxa-acupunctuur, een vorm waarbij de naaldjes worden verwarmd met een speciaal kruid, en *accupressuur*. Bij dat laatste wordt de patiënt zeer stevig gemasseerd ter hoogte van de acupunctuurpunten. Maar accupressuur geeft nooit hetzelfde resultaat als accupunctuur: met je "dikke" vingers kan je niet nauwkeurig genoeg werken en ga je heel wat meer stimuleren dan louter dat acupunctuurpunt.

MOOIE RESULTATEN

Na vijftien jaar acupunctuurbehandelingen toe te dienen, heeft dierenarts Vleeschouwers al veel gezien. 'De grootste successen boek ik met orthopedische patiënten. Bijvoorbeeld honden met een discus hernia, die al dan niet al chirurgie achter de rug hebben of medicatie nemen maar met restletsels blijven zitten, zoals een volledige achterhandverlamming met urine- en stoelgangincontinentie. Ik heb al meegemaakt dat deze patiënten na acupunctuur weer controle kregen over hun blaas en darmen. Dat is toch wel echt fantastisch voor patiënt én baasje. En daar doe ik het voor!'

'Acupunctuur kan het leven van oudere honden comfortabeler maken'

